ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Χρήστος Νικολάου - Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης

Το Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών και όλη η Πανεπιστημιακή Κοινότητα εκφράζουν την βαθιά οδύνη τους για την πρόωρη απώλεια του Καθηγητή Χρήστου Νικολάου. Προεξέχων και ενθουσιώδης πανεπιστημιακός δάσκαλος και ερευνητής για περισσότερες από τρεις δεκαετίες, πρώην Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κρήτης, απεβίωσε στις 30 Απριλίου 2015 στο Ηράκλειο Κρήτης.

Ο Χρήστος Νικολάου υπήρξε διακεκριμένο σημείο αναφοράς στην Πανεπιστημιακή κοινότητα της Κρήτης σε θέματα προσφοράς και ήθους. Η αναγνώριση αυτή, σε συνδυασμό με την υψηλή επιστημονική κατάρτισή του αλλά και η διεισδυτική του ματιά που αναδείκνυε την ουσία των πραγμάτων, τον έκαναν ιδιαίτερα αγαπητό στην ερευνητική κοινότητα.

Γεννημένος το 1954 στην Αθήνα, ο Χρήστος Νικολάου σπούδασε Μηχανολόγος-Ηλεκτρολόγος Μηχανικός στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και συνέχισε για μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Harvard των ΗΠΑ, από όπου πήρε το διδακτορικό του στα Εφαρμοσμένα Μαθηματικά και τους Υπολογιστές το 1982.

Από το 1982 έως το 1992, όταν εξελέγη μέλος ΔΕΠ στο Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Κρήτης, εργάσθηκε ως ερευνητής και επικεφαλής ερευνητικής ομάδας, στο Ερευνητικό Κέντρο Thomas J. Watson της IBM στη Νέα Υόρκη. Είναι από τους πρώτους ερευνητές που χρησιμοποίησε μικροοικονομικές ιδέες και αλγορίθμους για τη διαχείριση υπολογιστικών δικτύων και συστημάτων. Για την εργασία του αυτή έχει τιμηθεί με βραβεία από την IBM καθώς και σε διεθνή συνέδρια. Τα αποτελέσματα της εργασίας του ίδιου και της ομάδας του σε θέματα δρομολόγησης δοσοληψιών σε κατανεμημένα συστήματα, χρονοπρογραμματισμού εργασιών και διαχείρισης μνήμης σε μεγάλα συστήματα βάσεων δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν επανειλημμένα σε συστήματα λογισμικού της IBM.

Ως Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κρήτης κατά την περίοδο 1999-2004 ξεκίνησε μια σειρά καινοτόμων πρωτοβουλιών συμπεριλαμβανομένων του πρώτου εσωτερικού κανονισμού, του πρώτου στρατηγικού σχεδιασμού, της αξιολόγησης του Πανεπιστημίου Κρήτης από την Ευρωπαϊκή Ένωση Πανεπιστημίων, του πρώτου συστήματος πρόσβασης ηλεκτρονικών συνδρομών περιοδικών, του ψηφιακού κέντρου εκπαιδευτικών μέσων και της υποστήριξης τεχνοβλαστών.

Υποστήριξε πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της φοιτητικής ζωής στην Κρήτη: νομοθετική ρύθμιση για την επιχορήγηση του φοιτητικού εισιτηρίου, έναρξη λειτουργίας του Φοιτητικού Κέντρου, έναρξη συμβουλευτικών υπηρεσιών για τους φοιτητές, φοιτητικές κατοικίες Ρεθύμνου. Εξασφάλισε τα κονδύλια για το πιο φιλόδοξο μέχρι σήμερα κτιριακό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Υποστήριξε σειρά πρωτοβουλιών για την ενίσχυση της εξωστρέφειας του Πανεπιστημίου και για τη διεθνή συνεργασία: κοινά ελληνογαλλικά προγράμματα σπουδών, συμφωνίες πλαίσιο με μεγάλα Πανεπιστήμια του εξωτερικού (Harvard University, U. of Washington, Sorbonne, U. of Gdansk), φιλοξενία το Μάιο του 2003 του "joint EU Members Education General Directors and Presidents of Rectors Conferences on Monitoring and Improving Quality of Higher Education in Europe."

Ο Χρήστος Νικολάου είχε σημαντική δραστηριότητα ως σύμβουλος στρατηγικής: Μέλος της συμβουλευτικής ομάδας του προγράμματος IST της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ISTAG) (2007-2009). Θεσμικός Αξιολογητής της Ευρωπαϊκής Ένωσης Πανεπιστημίων (2006). Συμβολή στην προετοιμασία του «IBM 2006 Global Technology Outlook», κατά τη διάρκεια της παραμονής του ως ακαδημαϊκού επισκέπτη στο Ερευνητικό Κέντρο T.J. Watson της IBM το 2005. Μέλος του Φόρουμ της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Έρευνα στα Πανεπιστήμια και από τους συγγραφείς της τελικής αναφοράς του Φόρουμ. Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας (2003-04). Πρόεδρος της Επιτροπής για τη Στρατηγική της Πληροφορικής στην Εκπαίδευση (ΕΣΠΕ) του Υπουργείου Παιδείας (2001-2004). Υπό τη προεδρία του, η ΕΣΠΕ πρότεινε και το Υπουργείο Παιδείας υλοποίησε, το Πρόγραμμα Ενίσχυσης Σπουδών Πληροφορικής (ΠΕΣΠ). Το πρόγραμμα αυτό είχε στόχο την ενίσχυση όλων των τμημάτων Πληροφορικής των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ της χώρας μας, για να βελτιώσουν τη ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών τους.

Ως εκπαιδευτικός και ερευνητής, υπήρξε ιδρυτικός εταίρος του Διεθνούς κοινού Μεταπτυχιακού Προγράμματος στη Μηχανική των Υπηρεσιών (International Master on Service Engineering, IMSE), που παρέχεται από κοινού από τα Πανεπιστήμια Τίλμπουργκ, Στουτγάρδης και Κρήτης και χρηματοδοτείται από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus Mundus. Επίσης, υπήρξε διοργανωτής του Θερινού Σχολείου στην Υπηρεσιοκεντρική Υπολογιστική (Service-Oriented Computing), 2007-15. Υπήρξε ο ιδρυτής και υπεύθυνος του Εργαστηρίου Υπηρεσιών Μετασχηματισμού του Τμήματος Επιστήμης Υπολογιστών, 2006-15, και μέλος του Δικτύου Αριστείας S-Cube από το 2008.

Ο Χρήστος Νικολάου υπήρξε Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Κοινοπραξίας για την Έρευνα στη Πληροφορική και τα Μαθηματικά (ERCIM) το διάστημα 1995-98. Οργάνωσε σειρά συναντήσεων συνεργασίας ερευνητών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των ΗΠΑ πάνω σε θέματα ψηφιακών βιβλιοθηκών. Υπήρξε ο διοργανωτής και πρόεδρος του 2ου Ευρωπαϊκού Συνεδρίου στις Ψηφιακές Βιβλιοθήκες που πραγματοποιήθηκε στην Κρήτη τον Σεπτέμβριο του 1998. Ήταν ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του συστήματος Ιφιγένεια του Πανεπιστημίου Κρήτης για την εκπαίδευση μέσω του Διαδικτύου, όπως επίσης και του συστήματος ΣΚΕΠΣΙΣ, μιας κατανεμημένης δημόσιας Ψηφιακής Βιβλιοθήκης πανεπιστημιακών σημειώσεων. Τέλος συντόνισε την ομάδα εργασίας iTrust που χρηματοδοτείται από τη μονάδα χρηματοδότησης Μελλοντικών και Αναδυόμενων Τεχνολογιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ήταν πρόεδρος του πρώτου Διεθνούς Συνεδρίου Διαχείρισης Εμπιστοσύνης που διεξήχθη στη Κρήτη το Μάιο του 2003. Από το 1993 μέχρι σήμερα, υπήρξε σύμβουλος και συνεργάτης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση προτάσεων και προγραμμάτων στη Πληροφορική και τις Επικοινωνίες και έχει ο ίδιος συντονίσει ή συμμετάσχει επιτυχώς σε πολλά ευρωπαϊκά ερευνητικά έργα.

Στην ακαδημαϊκή κοινότητα του Πανεπιστημίου Κρήτης, ο Καθηγητής Χρήστος Νικολάου υπήρξε μια εξέχουσα προσωπικότητα, οξυδερκής, έντιμος και ακριβοδίκαιος. Οι συνάδελφοί του στο Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών που συνεργάστηκαν μαζί του όλα αυτά τα χρόνια θα είναι πολύ δύσκολο να συνεχίσουν να εργάζονται στον χώρο αυτό χωρίς τη ζωντανή παρουσία του. Το πολλαπλό έργο που άφησε πίσω του θα παραμείνει για καιρό άσβεστο στη μνήμη μας.

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης και ιδιαίτερα το Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών εκφράζουν ολόψυχα τα συλλυπητήρια τους στη σύζυγό του Βασιλική και την κόρη του Λουκία.